

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Myszka (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi Stowarzyszenia Ochrony Praw Najemców Mieszkań Będących Własnością Przedsiębiorstw Państwowych

o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 17 sierpnia 2010 r., wydanego

w sprawie z powództwa Stowarzyszenia Ochrony Praw Najemców Mieszkań Będących Własnością Przedsiębiorstw Państwowych

przeciwko J. M., Przedsiębiorstwu Badań Geofizycznych Spółce

z o.o. z siedzibą w W. i Spółdzielni Mieszkaniowej G. z siedzibą

w W.

o rozwiązanie, ustalenie i nakazanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 kwietnia 2011 r.,

zażalenia skarżącego na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 9 listopada 2010 r.,

1. oddała zażalenie;
2. oddała wniosek pełnomocnika skarżącego o przyznanie mu od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

Uzasadnienie

Stowarzyszenie Ochrony Praw Najemców Mieszkań Będących Własnością Przedsiębiorstw Państwowych wniosło skargę o wznowienie postępowania zakończonym postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 17 sierpnia 2010 r. oddalającym zażalenie na postanowienie Przewodniczącego I Wydziału Cywilnego w Sądzie Okręgowym w W. w przedmiocie zwrotu pozwu. Jako podstawy skargi powołało art. 399, 401 pkt 2, art. 404, 405, 407 § 1, art. 409, 413 i 415 k.p.c.

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 9 listopada 2010 r. odrzucił skargę o wznowienie postępowania. Podkreślił, że wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym postanowieniem jest dopuszczalne tylko w sytuacji, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą. W niniejszej sprawie nie ma podstaw do przyjęcia, że została spełniona przesłanka określona w art. 401¹ k.p.c. Sąd Apelacyjny nie podzielił też zapatrywania, że miało miejsce pozbawienie strony możliwości działania (art. 401 pkt 2 k.p.c.) ani uzyskanie wyroku za pomocą przestępstwa (art. 404 k.p.c.).

W zażaleniu na postanowienie Sądu Okręgowego pełnomocnik powoda wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, zarzucając naruszenie art. 328 § 2 w związku z art. 361 w związku z art. 410 § 1 k.p.c. oraz naruszenie art. 117 § 5 k.p.c. przez nieustanowienie pełnomocnika z urzędu przez Sąd Apelacyjny po wydaniu postanowienia z dnia 17 sierpnia 2010 r. w przedmiocie oddalenia zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut naruszenia art. 328 § 2 w związku z art. 361 w związku z art. 410 § 1 k.p.c., sprowadzający się do niewłaściwego uzasadnienia zaskarżonego postanowienia przez niewyjaśnienie, dlaczego Sąd Apelacyjny uznał za zasadne odrzucenie skargi o wznowienie postępowania, polega na nieporozumieniu. Profesjonalny pełnomocnik powinien bowiem wiedzieć, że nie przysługuje skarga o wznowienie postępowania od postanowienia sądu oddalającego zażalenie na postanowienie przewodniczącego w przedmiocie zwrotu pozwu. Postępowanie

może być wznowione w razie zakończenia go prawomocnym postanowieniem jedynie w sytuacji określonej w art. 399 § 2 w związku z art. 401¹ k.p.c. Z tego samego powodu nie jest również trafny zarzut naruszenia art. 117 § 5 k.p.c. przez nieustanowienie pełnomocnika z urzędu przez Sąd Apelacyjny po wydaniu postanowienia z dnia 17 sierpnia 2010 r. w przedmiocie oddalenia zażalenia. Nie ma bowiem racjonalnego powodu, dla którego Sąd miałby ustanawiać pełnomocnika z urzędu do wniesienia niedopuszczalnej skargi o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy wyjaśnił w postanowieniu z dnia 18 marca 1999 r., I CKN 1046/97 (OSNC 1999, nr 10, poz. 178), że kasacja wniesiona przez adwokata ustanowionego dla strony zwolnionej od kosztów sądowych, niezawierająca przytoczenia podstaw kasacyjnych lub ich uzasadnienia, nie jest „udzieleniem pomocy prawnej” w rozumieniu § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 1997 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. Nr 154, poz. 1013 ze zm.), za którą koszty ponosi Skarb Państwa. *Ratio legis* ustanowionego przymusu adwokacko-radcowskiego do wnoszenia kasacji (obecnie skargi kasacyjnej) ma na celu zapewnienie temu środkowi odwoławczemu odpowiedniego poziomu. Od adwokata lub radcy prawnego (jako profesjonalisty) należy przeto wymagać nie - jak od laika - tylko minimalnej znajomości przepisów kodeksu postępowania cywilnego, dotyczących skargi kasacyjnej, lecz także znajomości odpowiedniej do pełnionego zawodu. Strona zaś ma prawo spodziewać się i wymagać, by czynności te wykonane zostały z pełną znajomością obowiązujących przepisów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 sierpnia 1997 r., II CZ 88/97, OSNC 1998, nr 3, poz. 40). Stanowisko to w późniejszym orzecznictwie odnoszone jest odpowiednio, po pierwsze, do skargi kasacyjnej, po drugie, do „nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu” w rozumieniu przepisów rozdziału 5 (§ 15 i nast.) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) i w rozumieniu przepisów rozdziału 6 (§ 19 i nast.) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) i, po trzecie, do wniesienia przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu niedopuszczalnej skargi kasacyjnej, niedopuszczalnej skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia i niedopuszczalnej skargi o wznowienie postępowania.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.).